

Uluslararası Güvenlik ve Barış Dersi

Güvenlik ve UA İlişkiler Teorileri

Dr. Öğretim Üyesi Aytaç Kadioğlu
Follow on Twitter: [@aytackadioglu](https://twitter.com/aytackadioglu)

Uluslararası İlişkiler Teorileri

- Realizm
- Liberalizm
- Yapısalcılık
- Rasyonalizm (İngiliz Ekolü)

Realizm ve Güvenlik

- **Yaklaşım** : UA ilişkilerde güç ve güçler dengesine odaklanır.
- **İddiası** :
 - Dünyayı olduğu gibi gördüklerini savunurlar.
 - Otorite kurmanın zorluğu
 - Devletlerin varlığı bile şiddet ve rekabeti teşvik eder.
- **Düşünürleri** : Thucydides, Makavelli ve Thomas Hobbes
- **Savaşa yol açan dinamikler:** insan doğası, grup dinamikleri, toplum tipleri, devletler arasında güç dengesi ve dağılımı
- UA örgütler ve koalisyonlar devletlerin güçlerini kullanmak için kullandıkları mekanizmalardır.
- Anarşik dünyada güvenliğin sağlanma ihtiyacı

Liberalizm ve Güvenlik

- **Yaklaşım** : Ülkeleri içeren ancak dünya siyasetinde bireylerin, UA ve STÖ'lerin rollerini görmek için ülke bazlı çalışmaların ötesine geçen çoğulcu yaklaşımdır.
- **Düşünürleri** : Joseph Schumpeter ve Ricard Cobden
- Küreselleşen toplum – Etkileşim
- **İddiası** :
 - Tek etkili aktör devletler değildir.
 - Bireyler, ua sivil toplum örgütleri
 - Devletler üniter, akılcı ve güç merkezli bir aktör değil, hem iç hem de ua çıkar gruplarının baskılarına maruz kalan bir savaş alanıdır.
- BM, AB
- Liberalizm (iyimserlik), realizm (Kötümserlik)

Yapısalcılık ve Güvenlik

- **Yaklaşım:** UA ve dünya siyasetinde gözlemlediklerimizin çoğunu etkileyen, sermaye sahiplerinin önemini vurgulayan ekonomi bazlı yaklaşımdır.
- **Ekonomik yapısalcılar:** Devletler ve diğer varlıkların birbiriyle ilişkiye girdiği küresel bağlamın anlaşılması gerektiğini savunurlar. Bu bağlam,
 - Sınıf veya başka maddi olarak tanımlanan yapılar, sermaye sınıfları
 - Sömürüye dayanan ilişkiler
- **Marksistler ve yapısalcılık:** İşçi sınıfı (proleterya) ve köylü sınıfları gibi ezilmiş sınıflar üzerinde hakimiyeti olan burjuvazi ve kapitalistler.
- Dünya siyasetindeki değişimin ardında kapitalizmin devamlı ilerleyen evrimi yatar.

Rasyonalizm

- **Yaklaşımı:** Grotius'un kural, fikir ve kurumlar kavramlarına atıfta bulunarak ULİ ve dünya siyasetinde rol oynarlar.
- İngiliz ekolü realizm ve liberalizm teorilerini birleştirmektedirler.
- Realistlerin önemseydiği güçler dengesi ile liberal anlayışın ön plana aldığı devletlerin uyduğu kurallar ve normları kapsar.
- **İddiası:** Uluslararası düzenin esasen ahlaki ilkeler ve etik normlara dayanır hale gelmesi dünya toplumunun ortaya çıkışıdır.

Önümüzdeki Hafta Yapılacaklar

- Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı
- **Zorunlu Okuma:** John Baylis, 'Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı', *Uluslararası İlişkiler*, 8 (18), ss. 153-166.
- **Ek Okuma:** Mustafa Aydın, 'Uluslararası İlişkilerde Yaklaşım, Teori ve Analiz', *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 51(1), ss. 71-114.